

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Ως κλάδος τηλεπικοινωνιών ορίζεται η παραγωγή τηλεπικοινωνιακού υλικού και η χρήση των παραγόμενων τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών. Σύμφωνα με τον ορισμό της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (International Telecommunications Union - ITU), **Τηλεπικοινωνία** είναι: «οποιαδήποτε εκπομπή, μετάδοση και λήψη σημείων, σημάτων, γραπτών κειμένων, εικόνων, ήχων ή πληροφοριών οποιασδήποτε φύσης με ενσύρματα ή ασύρματα ή οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά συστήματα». Σύμφωνα με τον ανωτέρω ορισμό η «τηλεπικοινωνία» καλύπτει την μετάδοση, σε απόσταση, πληροφοριών, κάθε φύσης, με τηλεπικοινωνιακά (τεχνικά) μέσα (Κ. Κιουλάφας, 1999).

Βασικές έννοιες των Τηλεπικοινωνιών είναι οι έννοιες του **Τηλεπικοινωνιακού Δικτύου (ΤΔ)**, της **Τηλεπικοινωνιακής Υπηρεσίας (ΤΥ)** και της **Τηλεπικοινωνιακής Τερματικής Συσκευής¹**.

¹ **Τηλεπικοινωνιακό Δίκτυο (ΤΔ)** είναι κάθε εγκατάσταση ή σύνολο εγκαταστάσεων, που εξασφαλίζει την μετάδοση τηλεπικοινωνιακών σημάτων και την, μέσω αυτών, ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δύο ή περισσότερων σημείων.
Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες (ΤΥ) είναι οι υπηρεσίες, των οποίων η παροχή περιλαμβάνει, εν' μέρει ή εξολοκλήρου, την μετάδοση και δρομολόγηση σημάτων (πληροφοριών) σε

Η εξέλιξη της τεχνολογίας των Τηλεπικοινωνιών και η ανάπτυξη της πληροφορικής δημιούργησαν την «**Τηλεματική**», η οποία παρέχει τις σύγχρονες υπηρεσίες που προκύπτουν από την **σύζευξη** των Τηλεπικοινωνιών με την Πληροφορική. Έτσι, παραδείγματος χάριν οι ασυμμετρικές ψηφιακές γραμμές (ADSL) εξασφάλισαν επικοινωνία με μεγάλες ταχύτητες, οι δορυφορικές επικοινωνίες έδωσαν την δυνατότητα ευρύτερης χρήσης, σε διεθνές επίπεδο των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ενώ η χρήση των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας έχει ήδη επικρατήσει της σταθερής τηλεφωνίας. Η ανάπτυξη των «Λεωφόρων Πληροφοριών» και της «Κοινωνίας Πληροφοριών» διαμορφώνει μια νέα Αγορά, στην οποία το επίκεντρο θα είναι τα Τηλεπικοινωνιακά Δίκτυα, οι Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες, η Πληροφορική και οι Ηλεκτρονικές Συναλλαγές, ενώ βασικό χαρακτηριστικό των δυνατοτήτων της σύγχρονης τηλεπικοινωνιακής αγοράς είναι η **φιλική και φθηνή πρόσβαση σε υπηρεσίες υψηλής ποιότητας**.

Η εξέλιξη των δυνατοτήτων της τηλεπικοινωνιακής αγοράς συνδυάστηκαν με την απελευθέρωσή της. Νέοι πάροχοι τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών εμφανίζονται καθημερινά, πολλοί από τους οποίους προέρχονται από διαφορετικούς τομείς δραστηριοτήτων. Έτσι, οι τηλεπικοινωνίες δεν θεωρούνται και δεν είναι πλέον «**φυσικό μονοπώλιο**». Εκτιμάται ότι οι «πωλητές» των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών αυξάνονταν με ετήσιο ρυθμό 7% την περίοδο 1992-2002. Χαρακτηριστικά μάλιστα σημειώνεται ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής, υπερέβησαν το 1,8 τρις

τηλεπικοινωνιακό δίκτυο, μέσω τηλεπικοινωνιακών διαδικασιών, με εξαίρεση τις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές μεταδόσεις.

Τηλεπικοινωνιακή Τερματική Συσκευή (ΤΣ) είναι συσκευή (ή γενικά εξοπλισμός), που προορίζεται να συνδεθεί σε τηλεπικοινωνιακό δίκτυο, δηλαδή να συνδεθεί άμεσα ή έμμεσα σε τερματικό σημείο του δικτύου ή να διασυνδεθεί με αυτό.

δολάρια το 2002. Η απελευθέρωση των λεγόμενων «εναλλακτικών δικτύων» δίνει τη δυνατότητα, πλέον σε Οργανισμούς, που παραδοσιακά ενεργοποιούνται στα δίκτυα Ενέργειας, Σιδηροδρόμων και αλλού να δημιουργήσουν δική τους τηλεπικοινωνιακή υποδομή, εκμεταλλευόμενοι τα υπάρχοντα δίκτυά τους, σε συνδυασμό με κατάλληλες τεχνολογίες. Τα εναλλακτικά αυτά δίκτυα θέτουν μια νέα διάσταση στην Τηλεπικοινωνιακή Αγορά και αποτελούν σοβαρή «απειλή» για τους παραδοσιακούς Οργανισμούς τηλεπικοινωνιών, ενώ οι εκτεταμένες επενδύσεις, που γίνονται, διεθνώς, σε δίκτυα, επίγεια και υποβρύχια, με καλώδια οπτικών ινών, αυξάνουν θεαματικά την Τηλεπικοινωνιακή χωρητικότητά τους, που είναι αναγκαία για την ταυτόχρονη, αξιόπιστη και με μεγάλη ταχύτητα μετάδοση της φωνής, των δεδομένων και της εικόνας. Τα πλεονεκτήματα των νεοεισερχομένων παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών εστιάζονται στο γεγονός ότι είναι, συνήθως, πιο ευέλικτοι στην τιμολογιακή τους πολιτική, κυρίως, γιατί χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες με χαμηλότερο κόστος αλλά και, το σημαντικότερο, έχουν μεγαλύτερη ικανότητα και ταχύτητα προσαρμογής στις απαιτήσεις της αγοράς.

Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με την αύξηση διαθεσιμότητας και το χαμηλό κόστος τεχνολογιών, παρέχουν τη δυνατότητα σημαντικής μείωσης, μέχρι και 80% του κόστους των διεθνών κλήσεων. Αναμένεται ότι θα γίνει αναδιάταξη της πηγής προέλευσης των εσόδων των παρόχων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσα από τα διεθνή δίκτυα. Έτσι, οι Τηλεπικοινωνιακές Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας (VAS-Value Added Services) εκτιμάται ότι θα αντιπροσωπεύουν, στο μέλλον, την βασική πηγή προέλευσης των Τηλεπικοινωνιακών Εσόδων.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η σημασία των τηλεπικοινωνιών, τόσο ως αυτοτελούς οικονομικού κλάδου, όσο και ως μέσου, που επηρεάζει άλλες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες, αυξάνει συνεχώς και ακριβώς επειδή μπορεί να συνδεθεί με ποικίλες οικονομικές δραστηριότητες, οι τηλεπικοινωνίες θεωρούνται στρατηγικής σημασίας για κάθε χώρα στην προσπάθεια επέκτασης και αύξησης της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας. Αξίζει να επισημανθεί πως ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και οι τεχνολογίες άρχισαν να αναπτύσσονται με ταχύτερους ρυθμούς από ό,τι τα προϊόντα, με αποτέλεσμα να αυξάνει συνεχώς η σημαντικότητα του ρόλου τους στην όλη οικονομική δραστηριότητα. Η συνεχώς αυξανόμενη εξάρτηση της γενικότερης οικονομικής δραστηριότητας από τις τηλεπικοινωνίες μπορεί να λεχθεί ότι οφείλεται:

- αφενός μεν, στην συνεχώς **αυξανόμενη συμβολή των τηλεπικοινωνιών στην διαμόρφωση των μακροοικονομικών μεγεθών**
- και αφετέρου στη σταδιακή, αλλά, **θεαματική διεύρυνση των κύριων χαρακτηριστικών του ίδιου του κλάδου των Τηλεπικοινωνιών.**

Η Σπουδαιότητα των Τηλεπικοινωνιών στην Ορθή Λειτουργία των Επιχειρήσεων

Η χρήση των νέων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και ιδιαίτερα των υπηρεσιών της Τηλεματικής, διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στον εκσυγχρονισμό των άλλων κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων,

γεγονός το οποίο δεν αντικατοπτρίζεται, επαρκώς, στα οικονομικά μεγέθη που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η μετάδοση και η αξιοποίηση της «πληροφορίας» αποτελεί, πλέον, βασικό συντελεστή παραγωγής, που χρησιμοποιείται, από τους άλλους κλάδους. Η ευρεία χρήση των υπηρεσιών Τηλεματικής στην εργασία (π.χ. Τηλε-εργασία), συνεπάγεται την μείωση του κόστους παραγωγής και κατά συνέπεια την βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων. Αλλά, εξίσου σημαντικό στοιχείο είναι η αυτοματοποίηση και ριζική αναδιοργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας, που συνεπάγεται η εισαγωγή της Τηλεματικής. Έτσι, οι επιχειρήσεις που εισάγουν έγκαιρα και αξιοποιούν, ορθά, τις υπηρεσίες αυτές, αποκτούν συγκριτικό πλεονέκτημα, το οποίο επιδρά θετικά στην βελτίωση της παραγωγικότητας και στην συνολική αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους.

Αναφερόμενοι στο σύνολο της Οικονομίας, πρέπει να σημειωθεί ότι η ευρεία χρήση των σύγχρονων τηλεπικοινωνιών, οδηγεί στην περαιτέρω ενίσχυση του τομέα των υπηρεσιών και στην διεθνοποίηση της οικονομίας. Οι νέες δυνατότητες των τηλεπικοινωνιών περιορίζουν ολόένα και περισσότερο την σημασία της απόστασης. Οι έννοιες της αποκέντρωσης και της συγκέντρωσης αποκτούν μια εντελώς νέα σημασία. Η διασύνδεση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων, δημόσιων και ιδιωτικών, συμβάλλει στην ενίσχυση της γενικότερης τάσης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια για την κατάργηση των συνόρων. Η διεθνοποίηση της οικονομίας δημιουργεί κινδύνους για τις επιχειρήσεις, που δεν έχουν αξιοποιήσει **το συγκριτικό πλεονέκτημα**, που παρέχει η χρήση των νέων υπηρεσιών τηλεματικής, ενώ αντίθετα παρέχει αυξημένες δυνατότητες για εκείνες που το έχουν, αφού συγκριτικό πλεονέκτημα δεν σημαίνει παραγωγή μεγαλύτερων ποσοτήτων, αλλά εξειδίκευση στην παροχή συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών. Σε

κάποιο βαθμό οι εξελίξεις αυτές είναι είδη ορατές, στην κοινωνικοοικονομική ζωή των τηλεπικοινωνιακά αναπτυγμένων χωρών (π.χ. ΗΠΑ, Ιαπωνία, χώρες της Δυτικής Ευρώπης).

Ο ΒΑΘΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Συνήθως, θεωρείται αυτονόητο ότι η αύξηση της ευημερίας και του εισοδήματος, οδηγεί στην επιθυμία και στην δυνατότητα επικοινωνίας. Εκείνο, όμως, που πρέπει επίσης να διερευνάται είναι εάν η σχέση των τηλεπικοινωνιών και του εισοδήματος είναι δυνατόν να είναι **αντιστρόφου φοράς**. Δηλαδή, εάν η χρήση της δυνατότητας επικοινωνίας αυξάνει τα εισοδήματα, συμβάλλει δηλαδή στην οικονομική ανάπτυξη.

Τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται για να εξηγήσουν το ότι οι τηλεπικοινωνίες οδηγούν σε οικονομική ανάπτυξη είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις ενότητες:

1. Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών αφ' εαυτού είναι σε θέση να αναπτυχθεί με ταχύτητα και έτσι οι χώρες με αναπτυγμένο Τηλεπικοινωνιακό κλάδο είναι χώρες που διαθέτουν, τουλάχιστο, ένα ταχύτατα αναπτυσσόμενο κλάδο
2. Ένα δεύτερο επιχείρημα για το ότι οι τηλεπικοινωνίες επιδρούν στην οικονομική ανάπτυξη είναι ο μηχανισμός διάχυσης των τεχνολογιών και ο ρυθμός με τον οποίο πραγματοποιείται η διάχυση αυτή
3. Υποστηρίζεται ότι αρτιότερες τηλεπικοινωνίες οδηγούν σε αρτιότερη ολοκλήρωση των αγορών, σε αύξηση του εισοδήματος

και σε αύξηση της αποτελεσματικότητας της αγοράς στο σύνολό της

4. Τέλος, υποστηρίζεται ότι οι αρτιότερες τηλεπικοινωνίες οδηγούν σε αποτελεσματικότερη άσκηση διοίκησης των οικονομικών μονάδων

Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Η σχέση, μεταξύ τηλεπικοινωνιών και οικονομικής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να διερευνηθεί και με την ανάλυση των επιπτώσεων της μείωσης του κόστους των εμπορικών πράξεων στην οικονομική ευημερία. Το κόστος της εμπορικής συναλλαγής αναφέρεται στα στοιχεία «εξωτερικού κόστους», τα οποία δημιουργούνται όταν οι οικονομικοί παράγοντες επιχειρούν την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών, επιδιώκοντας συμφωνίες, σχετικά, με το κύριο αντικείμενο και τα λοιπά στοιχεία τη εμπορικής συναλλαγής και βεβαιώνοντας ότι η συμφωνία θα εκτελεστεί. Έτσι η άμεση ενημέρωση π.χ. για τις διακυμάνσεις των τιμών, σε διεθνές επίπεδο, κατά τις διαπραγματεύσεις, αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για την ορθή λειτουργία της αγοράς, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι τηλεπικοινωνίες στην μείωση του κόστους των εμπορικών συναλλαγών και στην αύξηση της παραγωγικότητας, αναγνωρίζεται από τους ασκούντες την πολιτική στο διεθνές οικονομικό πεδίο. Οι σύγχρονες τηλεπικοινωνιακές υποδομές περιορίζουν το κόστος των απαιτούμενων πληροφοριών και προωθούν την αποτελεσματικότητα των επί μέρους αγορών. Τα άμεσα οφέλη, σε όρους παραγωγικότητας, τα οποία η τηλεπικοινωνιακή υποδομή παρέχει

σε επί μέρους ευαίσθητους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας, όπως τα χρηματοοικονομικά, το χονδρικό εμπόριο, ο τουρισμός, είναι σημαντικά και αυτονόητα.

Η αυξημένη ροή πληροφοριών συμβάλλει στην ολοκλήρωση των εγχώριων και διεθνών αγορών και έχει θετικές επιπτώσεις στο Εθνικό Εισόδημα, μέσω του αυξανόμενου ανταγωνισμού και της αποτελεσματικότητας της αγοράς. Επίσης, δεδομένου ότι ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών είναι ένας υψηλής τεχνολογίας κλάδος, συμβάλλει στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και στην αποτελεσματικότητα της έρευνας των αγορών. Όλα τα ανωτέρω θετικά στοιχεία, συμβάλλουν ουσιαστικά στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της παραγωγής η οποία διαχέεται σε όλους τους άλλους κλάδους της οικονομίας.